

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

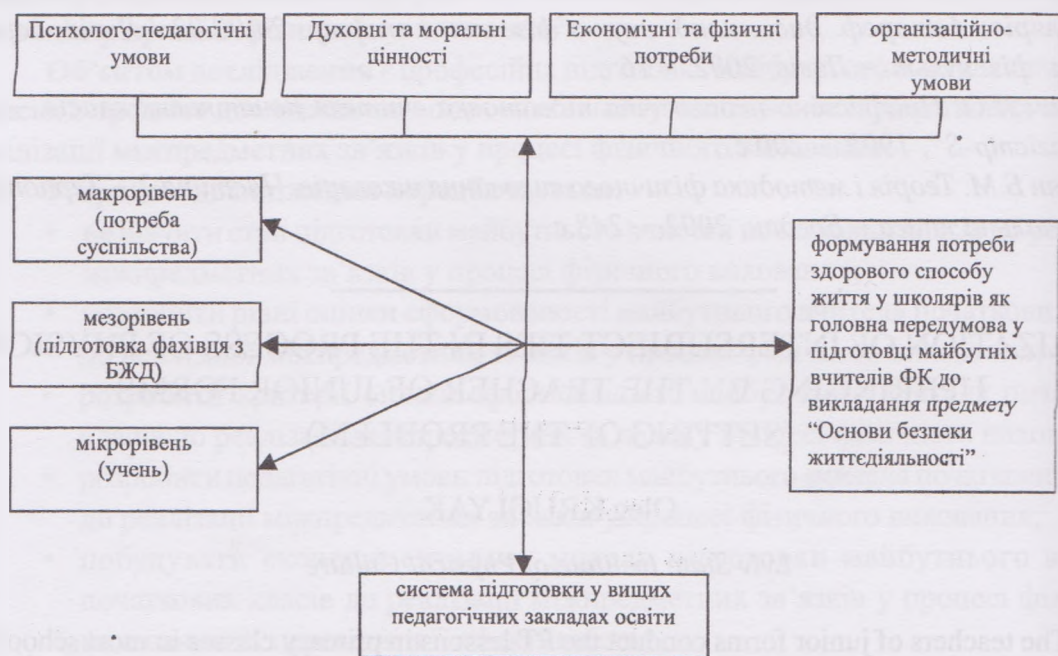
Галина КОНДРАЦЬКА

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.

Проблема підготовки кадрів та пов'язана з нею задача ефективної організації системи професійної освіти завжди розглядалися як одні з найважливіших для нормального функціонування суспільства, створення умов для збереження, зміцнення та відновлення здорового способу життя та його складових, розвитку культури здоров'я в усіх галузях життя. Перехід України до ринкової економіки загострив необхідність реорганізації вищої школи.

Характер розв'язання проблеми підготовки вчителів фізичної культури до викладання курсу "Основи безпеки життєдіяльності" можливий за умови формування кадрової інфраструктури, принципів, на яких будується такого роду діяльність. Вирішення зазначеної проблеми знаходиться у тісному зв'язку з особливостями розвитку всіх передумов суспільства: історичних, соціальних, правових, педагогічних, психологічних, які відповідають на той чи інший соціальний запит, який виникає на кожному конкретному етапі.

Одна із основних цілей проведеного нами дослідження полягала у створенні структурної моделі та ефективної методики з підготовки майбутнього фахівця фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності. В результаті теоретичного дослідження нами розроблена структурна модель формування професійної готовності вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності (рис. 1).

Рис. 1. Структурна модель формування професійної готовності вчителів ФК до викладання основ безпеки життєдіяльності.

В процесі розробки зазначеної методики необхідно врахувати:

- 1) історико-соціальні передумови розвитку нашого суспільства на всіх етапах;

- 2) розвиток психолого-педагогічного процесу в освітній сфері;
- 3) рівень розвитку “Основи безпеки життєдіяльності” як науки та навчального предмету.

Навчальна дисципліна “Основи безпеки життєдіяльності” є включеною у навчальні плани вищих закладів освіти. Результати пошукового дослідження довели низьку ефективність цих програм. Відомо, що теоретико-методична підготовка вчителів для викладання предмету “Основи безпеки життєдіяльності людини” у вищих закладах освіти відбувається на факультетах гуманітарно-технічного спрямування. Однак на всіх інших факультетах курс “Основи безпеки життєдіяльності” викладається як загальний курс і не забезпечує формування у студентів методичних знань та вмінь самостійного викладання предмету “Основи безпеки життєдіяльності” у загальноосвітніх школах.

Результати аналізу навчальної програми: В.А.Лук’янчикова, В.В.Мухіна, А.П.Березовського та навчальних посібників І.П.Пістун, Р.Й.Мешанича, А.П.Березовського; А.П.Тарна; В.С.Джегерей, В.У.Жидецького, свідчать, що вивченню окремих розділів безпеки життєдіяльності в системі “людина – виробниче середовище”. Джерела безпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори), відведено надмірно велику кількість годин [1,2].

Проте, програмою не передбачено вивчення надзвичайно важливих розділів безпеки життєдіяльності як предмет, що розглядає життя і здоров’я як найвищу цінність і сприяє формуванню потреби здорового способу життя. Фізична культура, фізичні вправи, фізичний розвиток і здоровий спосіб життя – це основа для здорового проживання суспільств).

Метою експериментальної (розробленої нами) програми є формування в учнів потреби та навичок здорового способу життя як головної передумови безпеки життєдіяльності.

Для визначення ефективності розробленої методики нами був проведений експеримент.

Для експерименту були обрані вищі педагогічні заклади освіти: Дрогобицький державний педагогічний університет, Південноукраїнський державний педагогічний університет, Тернопільський державний педагогічний університет.

У експерименті брали участь студенти 4-их курсів, з числа яких були сформовані: контрольна група 85 студентів; експериментальна група (87 студентів).

Результати тестування в експериментальній групі у 43% студентів високий рівень знань, у 36% – середній, у 6% – низький рівень.

Результати тестування в контрольній групі у 13% студентів високий рівень знань, у 43% студентів – середній, у 29% – низький рівень методичних знань.

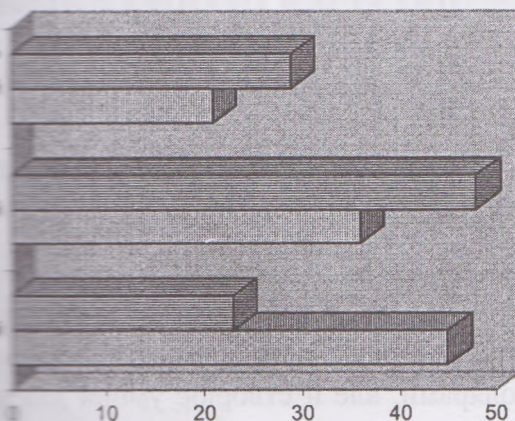

Рис. 2. Характеристика рівня сформованості методичних знань студентів до викладання основ безпеки життєдіяльності

■ контрольна група
■ експериментальна група

кількість студентів у %

Проведений порівняльний аналіз результатів формуючого експерименту засвідчує, що навчання за авторською програмою сприяє достовірному підвищенню рівня ($p=0,05$) фахової готовності майбутніх вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності в загальноосвітній школі.

Результати проведеного нами дослідження підтвердили припущення про те, що ефективність підготовки майбутніх вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності істотно зростає за умови реалізації структурної моделі формування професійної готовності вчителів фізичної культури до викладання основ безпеки життєдіяльності та авторської програми на змістовно-інформаційному, операційно-діяльнісному та особистісному рівні підготовленості студентів.

Література:

1. Джигирей В.С., Жидецький В.У. *Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник*. – Вид., 3-тє, доповнення. – Львів. Афіша, 2000. – 256с.
2. *Програма підготовки студентів вищих навчальних закладів з дисципліни "Безпека життєдіяльності"* Укл. В.А.Лук'янчиков, В.В.Мухін, М.М.Яцюг та інші. – К., ІСД 1995. – 88с.
3. Черниш Н. *Соціологія. Курс лекцій. Конспект. Випуск 5.* – Львів; Кальварія, 1994. – 11-16с.

MODEL OF TEACHING THE PRINCIPLES OF A PUPIL'S SAFE ACTIVITY BY TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION

Halyna KONDRATSKA

Drogobych State Pedagogical University of a name Ivan Franko

The model of teaching the principles of a pupil's safe activity by teachers of Physical Education is considered in the article. The process of teacher training in Ukraine is facing challenges dictated by the content of education and the educational system it self.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ЛІТНЬОЇ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Олена ЯКОВЛІВА

Вінницький державний педагогічний університет

Літня позашкільна педагогічна практика, яка відбувається в оздоровчих таборі, є необхідною і надзвичайно важливою ланкою у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Вона не лише завершує засвоєння студентами форм і методів спортивно-оздоровчої роботи зі школярами, але й створює умови для ефективного розвитку їхніх комунікативних умінь.